

Снідко Є. А.,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Хилько І. І., старший викладач кафедри економічної кібернетики,

комп'ютерних наук та інформаційних технологій,

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВУ СТАБІЛЬНІСТЬ

Платіжна система використовується для врегулювання грошових відносин між суб'єктами за допомогою відповідних правил, процедур, стандартів, технологій та інструментів на законодавчому рівні.

У Законі України «Про Національний банк України» зазначено, що Національний банк несе відповідальність за регулювання платіжних систем і систем розрахунків у державі, забезпечує їхнє безперервне, надійне та ефективне функціонування, а також сприяє розвитку створених ним платіжних систем.

Система електронних платежів Національного банку України (СЕП НБУ) – державна банківська платіжна система, створена для забезпечення проведення міжбанківських переказів через рахунки, які відкрито в центральному банку країни. У функціонуванні СЕП відсутні пріоритетні показники порядку опрацювання платежів, окрім часу їх надходження до платіжної системи [1, 2].

Сучасний світ переживає стрімкий розвиток технологій, який суттєво змінює підходи до фінансових транзакцій та взаємодії у фінансовій системі. За останні десятиліття ми спостерігаємо значний розвиток електронних платіжних систем, що включають у себе мобільні платіжні додатки, онлайн-гаманці, платіжні шлюзи та криптовалютні технології. Ці інновації приводять до зменшення готівкових операцій та полегшують доступ до фінансових послуг для мільйонів людей.

Однією з основних переваг електронних платіжних систем є підвищення фінансової включеності. Ці технології дозволяють навіть тим, хто раніше не мав доступу до банківських послуг, здійснювати безпечні та зручні платежі. Це сприяє зменшенню відсотка населення, яке знаходиться в економічній тіні, та підвищує рівень фінансової грамотності [3].

З іншого боку, розвиток електронних платіжних систем породжує нові виклики та ризики. Одним з головних є кібербезпека. Зловмисники використовують різні методи, щоб отримати несанкціонований доступ до фінансових даних та здійснювати шахрайські операції. Тому важливо розробляти та впроваджувати ефективні заходи захисту, такі як двофакторна аутентифікація та шифрування даних [4].

Ще однією важливою аспектом є роль центральних банків у регулюванні електронних платіжних систем. Необхідно забезпечувати стабільність та надійність цих систем, зменшуючи ризики фінансових збоїв та забезпечуючи відповідність законодавству та стандартам безпеки [5].

Варто підкреслити, що розвиток електронних платіжних систем надає безліч можливостей для поліпшення фінансової стабільності та розвитку економіки. Проте ці можливості повинні супроводжуватися належними заходами безпеки та регулювання, щоб забезпечити безпеку та надійність фінансової системи в цілому.

Додамо декілька додаткових аспектів щодо розвитку електронних платіжних систем та їх впливу на фінансову стабільність:

1. Ефективність та зручність. Електронні платіжні системи полегшують швидкі та ефективні грошові транзакції, що сприяє підвищенню ефективності економіки та зручності для користувачів.

2. Зменшення витрат. Впровадження електронних платіжних систем дозволяє зменшити витрати на друк грошей, їх обіг та обслуговування, що може призвести до економії для країни в цілому.

3. Міжнародні перекази. Електронні платіжні системи полегшують міжнародні грошові перекази, що сприяє розвитку міжнародної торгівлі та співпраці між країнами.

4. Фінансова прозорість. Електронні платіжні системи можуть сприяти підвищенню фінансової прозорості, що допомагає уникнути фінансових шахрайств та корупції.

5. Інновації та розвиток бізнесу. Для підприємств електронні платіжні системи відкривають нові можливості для розвитку бізнесу, зокрема в електронній торгівлі та інтернет-послугах [6].

Ці аспекти вказують на те, як розвиток електронних платіжних систем може сприяти покращенню фінансової стабільності та економічного зростання. Проте, важливо продовжувати працювати над заходами безпеки, регулювання та освіти, щоб забезпечити стійкість та довіру до цих систем у майбутньому.

Список використаних джерел:

1. National Bank of Ukraine. (2023). Systema elektronnykh platezhiv (SEP). URL: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=53859&cat_id=36045.
2. National Bank of Ukraine. (2023). Systema elektronnykh platezhiv [Electronic payment system]. Vebsayt (Website) : URL: <https://bank.gov.ua/payments/sep> .
3. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/archive-news/all/1484126-platijni-sistemi-mayut-vajlive-znachennya-dlya-provedennya-natsionalnim-bankom-ukrayini-monetarnoyi-politiki>
4. Lupenko, YU. O., & Sytnyk, I. P. Osoblyvosti funktsionuvannya suchasnoyi modeli platizhnoyi systemy Ukrainy. Naukovyy visnyk Odes'koho natsional'noho ekonomichnoho universytetu (Scientific Bulletin of Odessa National Economic University). No 5-6. 2021. Pp. 34-46.
5. National Bank of Ukraine. Systema elektronnykh platezhiv (SEP) [Electronic Payment System (EPS)]: Vebsayt (Website). 2022. URL: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=53859&cat_id=36045.
6. Sytnyk, I. P. Platizhna systema Ukrainy: teoriya, metodolohiya, praktyka.: avtoref. dys. ... doktora ekonomichnykh nauk: Hroshi, finansy i kredyt. Natsional'nyy naukovyy tsentr "Instytut ahrarnoyi ekonomiky" (National Scientific Center "Institute of Agrarian Economy"). Kyiv. 2020. P. 45.